

Голова Держкомнацрелігій Юрій Решетников: "Пострадянське ставлення до церкви заважає вирішенню вже назрілих питань"

Явище мистецьке і громадське Про виставу К. Чепури "Між двох сил"

13 травня Кабінет Міністрів звільнив Олександра Сагана з посади Голови Державного комітету України у справах національностей та релігій. В той же день цю посаду обійняв Юрій Євгенович Решетников, який до того очолював департамент у справах державно-конфесійних відносин та забезпечення свободи совісті у тому ж комітеті.

1 червня газети "Правдошукач" вдалося поспілкуватися з новим керівником Держкомнацрелігій.

"Коли вважається, що релігійні організації не можуть бути засновниками навчальних закладів - це пострадянський пережиток"

- Які проблеми у сфері міжнаціональних та міжконфесійних відносин в Україні Ви вважаєте найважливішими на даний момент і маєте намір вирішувати? Якою Ви бачите роль Держкомнацрелігій у житті такої багатонаціональної та багатоконфесійної держави, як Україна?

Безумовно, що роль нашого комітету може бути досить значною за умов, якщо комітет буде в межах, наданих йому законодавством, сприяти позитивним процесам як в плані національної політики, так і в плані розвитку державно-конфесійних відносин.

На моє переконання, функція комітету полягає в тому, щоб, з одного боку, сприяти і підтримувати міжнаціональний діалог, міжнаціональний мир і злагоду, з іншого боку - сприяти подальшій гармонізації державно-конфесійних відносин в найрізноманітніших сферах. І життя визначає ті сфери, де Державний комітет у справах національностей та релігій може сприяти тим чи іншим позитивним зрушенням, які останнім часом відбуваються в державно-конфесійних відносинах.

- Чи можете Ви висловити свою позицію з приводу конкретних резонансних проблем, таких, як видача шукачів притулку тоталітарним державам - виникали проблеми у тамільських біженців, чеченців, була цікава історія з російськими нацболами. Є резонансна проблема росіянинів. Може, є інші важливі проблеми, за які держава має взятись...

По-перше, щодо названого вами. Я не вважаю, що це проблеми, і думаю, що завдяки журналістам інколи відсутність проблеми набуває значення проблеми. Тобто, я не бачу на сьогодні проблеми з біженцями з огляду на те, що державне законодавство визначає порядок надання статусу біженця. Якщо йдеться про видачу, на те завжди є ті чи інші підстави. З іншого боку, я знаю, що і в минулі роки, коли люди, маючи на те підстави, зверталися - комітет надавав такий статус. Але крім задоволення таким станом речей є і інші, які вважають, що комітет занадто багато надавав подібних дозволів. Це питання для дискусії.

Що стосується проблеми росіянинів, я не бачу на сьогодні в Україні такої проблеми. Я бачу спроби роздуть ці питання на рівні проблеми, але як такої проблеми чи питання я, дійсно, не бачу.

Якщо говорити про національну політику і ті питання, які на сьогодні потребують свого вирішення, то це скоріше буде питання державної допомоги національним меншинам для збереження їх національної самоідентичності. Насамперед - тим національним меншинам, які об'єктивно знаходяться на грані свого зникнення з національного поля України. Наприклад, кримські караїми.

Якщо ми говоримо про сферу державно-конфесійних відносин, то це і питання повернення колишнього культурного майна, і питання подальшої гармонізації вітчизняного законодавства з урахуванням закордонного досвіду в плані налагодження партнерських відносин між державою та церквою.

- Як Ви ставитесь до політичного спекулювання національними і релігійними проблемами та роздування таких проблем політиками у своїх інтересах?

Будь ласка, конкретизуйте, про які саме проблеми йдеться.

- Питання мови, відносини між різними християнськими конфесіями, залучення релігійних громад у політичні акції... Як агітація у церквах за одного з кандидатів під час президентських виборів 2004 року.

Безумовно, йдеться про відповідальність тих чи інших політиків чи тих чи інших політичних сил і про рівень усвідомлення ними всієї делікатності як міжнаціональної сфери, так і державно-конфесійних або міжконфесійних відносин. Можна казати про те, що ті чи інші політики не до кінця усвідомлюють всю делікатність цієї сфери. Тому своїми необдуманими заявами вони можуть спричинити деякі ускладнення. Що стосується церкви і виборів, то все-ж такі поведінки окремих представників релігійної організації не завжди виражає позицію цієї організації в цілому.

- Чи є в Україні таке явище, як клерикалізм - спроби релігійних організацій боротись за владу?

Немає такого явища в Україні. Більше того, на мій погляд, наше суспільство не пережило і не залишило в минулому пострадянське, постатеїстичне ставлення до церкви та релігійних організацій, і й до віруючих громадян в цілому. Тому казати про "клерикалізм" як мінімум не на часі. Скоріш на часі говорити про те, що наше суспільство має пережити і залишити в минулому якийсь такий пострадянський або, скоріше, постатеїстичний синдром у ставленні до церкви та релігійних організацій.

- Дайте зупинимось на цьому детальніше. Дійсно, багато державних службовців виховувалось на некритичному прийнятті атеїстичних визнав. Були атеїстом було вигідно для кар'єрного росту, дехто публічно визнав це - згадаймо спогади Олександра Турчинова, опубліковані в одній з газет. Чи можна казати про існування проблеми бездуховності та її вплив на соціально-економічну та культурний розвиток, перспективи нашої держави?

Я думаю, що будь-яка людина в Україні, якій 35-40 і більше років, має повне право сказати, що вона виховувалась на засадах атеїзму. Бо це було виховання в радянській школі. Попри те, це не заважає людині на певному етапі стати віруючою, чому, власне, Олександр Валентинович є прикладом.

Мова не йде про те, добрий атеїзм чи поганий. Знов-таки, це право кожного громадянина визначати - він атеїст чи віруючий. Мова йде про те, що коли саме це визначає модель відносин між державними органами та релігійними спільнотами, коли атеїстичні переконання стають домінуючими і власне вони визначають модель відносин, так само як ті чи інші релігійні переконання її визначають - оце вже стає трошки недобрим.

Останнім прикладом, коли пострадянське ставлення до церкви заважає вирішенню вже назрілих питань - це пропозиція щодо відхилення законопроекту про надання релігійним організаціям права на заснування загальноосвітніх навчальних закладів. Попри те, що такі навчальні заклади існують в більшості країн Європи і при тому, що так само в тих країнах діє принцип відокремлення церкви від держави, рівності громадян і так далі. Коли вважається, що релігійні організації не можуть бути засновниками навчальних закладів - це пострадянський пережиток. Тим більше, що будь-яка фізична особа може бути засновником такого закладу, та й будь-яка громадська організація.

Що стосується питань духовного відродження, то, думаю, ми сьогодні переживаємо саме такий процес. Зараз держава сприяє діяльності релігійних організацій в плані духовного відродження. І економічна криза, на думку багатьох людей, засвідчила те, що від духовного стану суспільства в цілому, який все-ж таки проявляється і в економічній, і в банківській сфері, залежить доля наших громадян.

- Коли Ви казали про релігійну освіту, я пригадав, що у Печерському районі Києва благодійний фонд "Думнич" організував курси духовної етики для школярів. З дітьми в гуртках займаються православні священники, розглядаються моральні проблеми і проблеми віри, організується екскурсії по святим місцям. Тобто, у сфері освіти є шляхи донесення дітям релігійного досвіду.

Ідеться насправді трохи про інше, але це, справді, одна з форм впливу і духовного формування молодого покоління. Тим не менше,

релігійні організації в Україні на сьогодні не мають права на заснування загальноосвітніх навчальних закладів. В таких закладах, так само як і в заснованих державними органами та громадськими організаціями, мій би виглядав затвердений на державному рівні мінімум необхідних знань, який на сьогодні складає практично 70% від навчального плану. Вони б так само контролювалися б відповідними державними органами щодо дотримання освітніх стандартів, але їх засновниками виступали б релігійні організації. На сьогодні релігійні організації такого права позбавлені навіть попри те, що Міністерство освіти і науки на сьогодні підтримує доцільність надання їм такого права, наш комітет підтримує доцільність надання їм такого права, що відповідає визнаній загальносвітовій практиці.

Але на думку деяких представників у Верховній Раді, у Комітеті з питань культури та духовності, у Комітеті з питань науки та освіти це нібито недоцільно і, на їхню думку, щось порушує...

"Слава Богу, що ми живемо в демократичній країні"

- Який, на Вашу думку, зараз стан релігійних свобод і дотримання прав людини по відношенню до національних меншин в Україні?

Що стосується релігійної свободи, то на думку не тільки власне мою, але й на думку закордонних спостерігачів, рівень релігійної свободи в Україні є одним з найкращих в Європі і, мабуть, й в світі.

Що стосується національної політики, то, безумовно, вона так само дає можливість розвитку для усіх національних спільнот в Україні. Безумовно, що національні спільноти звертаються до нас і хотіли б очікувати більше від держави. Але ми живемо в певних часових координатах, які визначаються, зокрема, економічними можливостями.

Попри все, завдяки підтримці держави практично усі національні спільноти мають можливість для розвитку, і ми бачимо це на рівні діяльності культурних і національних товариств, інших культурних згромаджень, видання національними громадами своїх засобів масової інформації. Є багато свідчень того, що в умовах незалежної України всі національні спільноти отримали достатні можливості для свого розвитку.

- Законом України про державний бюджет на 2009 рік встановлено, що витрати на заходи, пов'язані із забезпеченням свободи совісті та релігії будуть профінансовані у обсязі 7,6 тис. грн. Чи не вважаєте Ви, що цього мало? Про які заходи йде мова?

Безумовно, що йдеться практично про забезпечення роботи працівників комітету. Але, знов-таки, як представники виконавчої структури і, фактично, урядової - ми розуміємо те, що ми можемо хотіти досить багато, але мусимо зважати і на той реальний економічний стан, в якому знаходиться на сьогодні наша держава.

Наскільки я розумію, скорочення фінансування відбувається і в інших органах влади з огляду на економічні обставини. Коли уряд укладає бюджет, він повинен зважати не тільки на інтереси окремо взятого комітету, але й держави в цілому - принаймні, намагатися рівномірно розподіляти наявні ресурси.

Тому сподіваємось, що в подальших роках, по мірі того як Україна буде виходити з економічної кризи, фінансування тих чи інших програм буде збільшуватися.

- Чи є, на Вашу думку, серйозні недоліки у роботі ваших попередників та, можливо, у діючому законодавстві стосовно національностей та релігій?

Що стосується діючого законодавства, то комітет і в минулі роки, і зараз працює над пропозиціями щодо змін до законодавства. Розроблена і внесена через Кабінет Міністрів на розгляд Верховної Ради Концепція етнопольової політики України, на сьогодні вона обговорюється. З іншого боку, комітет сьогодні працює над двома законопроектами - це нова редакція Закону України "Про свободу совісті та релігійні організації" та закон про повернення колишнього культурного майна.

Що стосується діяльності моїх попередників, то я не став би це коментувати. Кожен з них, наскільки я розумію, намагався робити те, що він міг, у міру свого розуміння процесів. Думаю, що історія прокоментує кожного з нас.

З огляду на те, що комітет опікується кількома напрямками - це і питання державно-конфесійних відносин, національна політика, питання міграції та біженців, колишні депортовані національності і сприяння їх облаштуванню - я йому скажати, що, якщо боти чудесним насамперед перед собою, мабуть, я тільки зараз певним чином знайомлюся з усіма цими напрямками. Комітет працює. Як і в кожному відомстві, можна казати про певні можливості для покращення, але для цього потрібен час. Поки що, через два тижні після призначення, говорити про це рано.

- Чи плануєте Ви якісь заходи із боротьби з таким явищем, коли, зловживаючи громадським та релігійними свободами, деякі особи здійснюють акти ксенофобії, ображають окремі національні меншини, а також руйнують особистість людей шляхом створення релігійних культів, які ґрунтуються на духовному і фізичному насильстві?

Це тема, яку полюбилі журналісти ще з радянських часів, а мабуть, ще й до радянських часів. Я пам'ятаю, у свій час так само радянські журналісти досить вправно писали про різні антисупільні дії з боку тих чи інших релігійних спільнот, не замислюючи над тим, що, якщо таке явище є, то, мабуть, правоохоронні органи куди не туди дивляться.

Коли зараз починаються подібні ж розмови, я можу відповісти так. З одного боку, у Кримінальному кодексі України є 161 стаття - "розпалювання міжнаціональної та релігійної ворожнечі і образа релігійних почуттів". Є кримінальна стаття, яка передбачає відповідальність осіб за винчнення шкоди фізичному чи психічному здоров'ю громадян під приводом проповідання релігійних вчень. З іншого боку, є правоохоронні органи, які мають порушувати кримінальні справи за відповідними статтями за наявності достатніх причин для порушення таких справ. Журналісти чи інші люди, громадські організації, які порушують це питання, перш за все мають адресувати його саме правоохоронним органам. Але, наскільки я розумію, правоохоронні органи виконують свої функції. Але в межах законодавства, не порушуючи прав і свобод громадян.

Безумовно, з точки зору деяких наших співвітчизників в Україні має існувати тільки одна якась релігійна спільнота. Але слава Богу, що це не так і що ми живемо все-таки у демократичній державі. **(закінчення на звороті)**

У студентських театральних роботах часто буває наявна свіжість погляду, експеримент, креатив, яких подекуди бракує навіть маститим професіоналам. Однак назвати студентську роботу справжнім явищем можна все-таки доволі рідко, і навіть у таких випадках це частіше буває явище, так би мовити, місцевого значення - для свого навчального закладу чи для кола друзів/родичів/доброзичливців.

Режисерська робота студентки Київського Національного університету культури та мистецтв Катерини Чепури «Між двох сил» за п'єсою В. Винниченка, в якій, само собою, грають також студенти, поза сумнівом, є явищем. І явищем, яке, як на мене, виходить далеко за рамки суто університетського масштабу - і як театральна робота, і як феномен громадсько-культурного життя. Критерієм цього є навіть не та дрож до кісток, що проймає глядачів від трагедійної напруги (не лише у фіналі, а й упродовж усієї вистави) та сльози на очах у багатьох в залі. Сліз не уникнути - адже це та історія України, про яку в іншому місці той самий автор писав, що її «не можна читати без бромі, валер'янки або без доброї дози філософського застереження». Він, щоправда, і сам доклався до того плину тієї історії, але то окрема розмова, до неї ще повернемось. Та, мабуть, вагомішим критерієм масштабності роботи Катерини Чепури є прагнення глядачів після вистави обговорювати побачене, дискутувати, чимось захоплюватися, з чимось не погоджуватися, щось палко доводити - причому і щодо суто театральних аспектів побаченого, і щодо тієї самої багатостражданої української історії, і - неминуче - щодо теперішнього стану України, її перспектив як осмислити своє минуле, так і вибороти врешті-решт майбутнє, на яке можна було б поглянути «без бромі».

Уже навіть зі сказаного зрозуміло, що одним з вагомих складників успіху вистави, а з боку режисера - громадянським вчинком, є сам вибір п'єси. Та водночас від цього вибору невіддільні й певні слабкості постановки, деякі її вади та «натяжки», які, втім, заслуговують на цілком серйозне, «доросле» обговорення, без скидок на «студентську». У короткому вступному слові до вистави Катерина Чепура пояснює свій вибір матеріалу переконаністю, що на сцені повинні показуватися найболючіші питання, які справді хвилюють суспільство. Слова Винниченка «стійте усіма силами за Україну» стали надзавданням акторів, а метою - доведення того, що Україна, як і будь-яка інша країна, має право бути незалежною, і це право треба відстоювати в боротьбі (чи не є потреба доводити такі аксіоматичні речі само по собі ознакою серйозної хвороби суспільства? Утім, всі ми знаємо, де коріння цієї хвороби, а потреба доводити начебто очевидне таки справді...)

Доведення потреби відстоювати незалежність України у виставі відбувається, так би мовити, «від зворотного» - від жорстоких і натуралістичних картин більшовистських звірств в одному з українських сіл. Захопивши владу, комуністи розстрілюють не лише членів загону «вільних козаків», що протистояли їм зі зброєю в руках, а й мирних жителів, у тому числі жінок та дітей. Драматург уявляє те, що загострює трагедію, показуючи, як вона проходить кривавим ширмом через долю однієї родини, члени якої опиняються по різні боки барикад. Головна героїня, молода актриса імператорського театру в Петербурзі Софія, яку сильно й переконливо грає Ірина Бондаренко, палко люблячи і своїх рідних, і Україну, стає, фактично, винуватцею їхньої трагедії: захопившись соціалістичними ідеями й не збагнувши одразу сатанинсько-антиукраїнської сутності «борців за щастя робітників та селян», вона передає останнім велику суму грошей, завдяки якій вони дістають перемогу й можливість «розгулятися» на своєму кривавому бенкеті. **(закінчення на звороті)**

Продукти-мутанти стануть публічними

Продукти без обов'язкового маркування на етикетці щодо вмісту в них генетично модифікованих організмів (ГМО) не зможуть продаватися на території України. Так велить "Порядок етикетування харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням та вводяться в обіг", затверджений постановою Кабінету Міністрів.

Уряд підтримав ініціативу законодавців: у Верховній Раді зареєстровано аналогічний законопроект № 4437 про внесення змін до статті 38 Закону України "Про безпеність і якість харчових продуктів". До речі, цей законопроект вже рекомендували прийняти за основу Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (голова Анатолій Семинюк) та Комітет з питань європейської інтеграції (голова Борис Тарасюк).

Нова постанова Кабміну є перемогою здорового глузду, - стверджує автор законопроекта, народний депутат Андрій Павловський (фракція БЮТ). - В Україні вирощуються генетично модифіковані культури сої та картоплі. Продуктами з вмістом ГМО до 30% завалюють прилавки магазинів, не повідомляючи покупцям про "особливості" товару. Тим часом весь світ сперечається про те, наскільки безпечно вживати змінені генетикими організми!

За словами нардепа, на етикетці харчових продуктів обов'язково повинен бути напис: "з ГМО" чи "без ГМО". Це робиться для того, щоб захистити права споживачів на повну інформацію про продукт харчування і те, як він вплине на їх здоров'я.

Я не проти виробництва і споживання ГМО. Науковий прогрес - це чудово, але ми разом зі всіма цивілізованими країнами світу маємо захистити право на вибір та право на інформацію. Люди мають право знати про вміст ГМО у товарі й самостійно вирішувати, хочуть вони споживати такий продукт чи ні. Однак зараз виробники приховують інформацію від покупця. Навіть стосовно продуктів дитячого харчування, а це взагалі неприпустимо, - каже народний депутат.

На думку європейських експертів, ГМО, як і всі новинки, мають пройти випробування часом. Суспільство повинне виробити механізми контролю за використанням потужних технологій, аби звести до нуля можливі зловживання та небезпеки. В Європі ГМО не дозволялося вносити за поріг наукових лабораторій, поки держава не домовилась щодо елементарних профілактичних заходів, підписавши Картахенський протокол про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття. В ньому сказано: держава має підтримувати і сприяти інформуванню і просвіті громадськості та її участі щодо забезпечення безпеки при передачі, обробці та використанні живих змінених організмів для збереження і сталого використання біологічного різноманіття, з урахуванням також ризиків для здоров'я людини. До цього міжнародного документу на словах приєдналася і Україна. Регламентом Європейського Союзу №1829/2003 "Про генетично модифіковані харчові продукти та корми" передбачено маркування харчових продуктів, виготовлених з використанням ГМО.

І начебто ж написано у ст. 15 Закону України "Про захист прав споживачів", що споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Зокрема, інформація про продукцію повинна містити "позначку про наявність у її складі генетично модифікованих компонентів". Однак норми законодавства виробники ГМО ігнорують. У нас, на жаль, прийнято не виконувати закони, за порушення яких не встановлено чіткої і суворой відповідальності.

Законопроект № 4437 може покласти цьому край. Продукти без обов'язкового маркування щодо вмісту ГМО стануть забороненими в Україні. А з недобробовісними виробниками та продавцями "прихованих мутантів", наешті, змушені будуть розібратися правоохоронні органи.

Голова Держкомнацрелігій Юрій Решетников: “Пострадянське ставлення до церкви заважає вирішенню вже назрілих питань”

(Початок на звороті)

— Як Ви ставитесь до практики нав'язування платних експертиз із очевидних питань громадянам, які звертаються за захистом своїх релігійних та етнологічних прав і свобод? Коли, наприклад, людина скаржиться на незаконні дії щодо певної спільноти, а їй відповідають: ми можемо вам допомогти тільки за наявності висновку експертизи, яка коштує стільки-то...

Мені невідомі такі факти, коли б Держкомнацрелігій комусь нав'язував платні послуги або коли б будь-якій людині, яка зверталася, працівником комітету пропонувалося б за гроші зробити ту чи іншу експертизу. Всі експертні, релігійнознавчі висновки, які робить комітет, і процедура реєстрації комітетом здійснюється безкоштовно.

Тому, якщо вам відомі факти, коли хтось з працівників комітету вимагав від когось гроші за якісь платні послуги, хай така людина приходиться до мене, вказує на конкретну особу, яка пропонувала зробити на платній основі ті чи інші речі, і ми будемо визначатися щодо майбутнього такої особи.

— Чи потрібно, на Вашу думку, спростити процедури набуття статусу юридичної особи та набуття власності релігійними громадами? Чи створюють існуючі процедури ґрунт для зловживань, і якщо так - як Ви будете з цим боротися?

Чинні процедури набуття статусу юридичної особи релігійними організаціями, на думку багатьох експертів, є досить простими і підстав для зловживань не створюють. Інше - те, що після вступу в силу Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" в 2003 році виникло таке явище, яке має технічну назву "подвійна реєстрація", коли крім процедури реєстрації, передбаченої Законом України "Про свободу совісті та релігійні організації", релігійні організації мають після того ще пройти спрощену процедуру реєстрації у відповідності з названим мною законом. На сьогодні комітет працює над тим, щоб і це питання зняти. Думаю, що за сприяння Держкомнацрелігій ми вийдемо на те, щоб це питання залишилося в минулому, щоб не було жодних ускладнень для релігійних організацій в плані державної реєстрації.

Що стосується набуття права власності для релігійних організацій - як і будь-які юридичні особи, вони набувають це право у порядку, визначеному Цивільним кодексом. Тому і в цьому питанні я не бачу ніяких ускладнень, принаймні, мені невідомі ситуації, коли та чи інша релігійна спільнота мала б проблеми або з своєю реєстрацією, або з набуттям права власності.

— Питання щодо проблеми, з якою зіткнувся особисто я як представник особливого віросповідання, що є різновидом анімізму - Віри в Найвищу Цінність Людини. Один з працівників Держкомнацрелігій вперто не хотів визнавати конституційне право громадян сповідувати таку релігію та створювати відповідні релігійні організації. Надіслані поштою документи щодо затвердження статуту зареєстровані більш ніж через місяць після отримання цінного листа, більше того - у відповідь надіслану коротку незаконну, на мою думку, відписку з недостовірною інформацією. Чи забезпечите Ви належне реагування на скарги щодо цих проблем і дотримання прав віруючих у Найвищу Цінність Людини?

Ваші права визнаються, але питання насправді в іншому: чи є достатні підстави для реєстрації статуту даної релігійної організації. До закінчення розгляду відповідних документів я не можу казати вам "так" чи "ні". Подані на реєстрацію документи будуть розглянуті, проаналізовані, і ви отримаєте відповідь у рамках чинного законодавства. З іншого боку, на сьогодні чинне законодавство аж ніяк не забороняє вам існувати у формі релігійної громади, навіть не повідомляючи про це державі. Це ваше конституційне і законодавчо визане право.

Також, наскільки мені відомо, ваші скарги отримані і направлені на розгляд відповідним структурним підрозділам нашого комітету. Що стосується дати реєстрації, то ми орієнтуємося не на ту дату, яка зазначена вами, а на ту дату, коли комітетом реально отримані ці документи. Наскільки мені відомо, були проблеми з поштою, ми отримали ці документи трохи пізніше, ніж ви на це сподівалися. На повідомлення про отримання розпис не нашого працівника, тому питання не до нас, а до "Укрпошти". Я бачив доповідну записку з цього приводу.

— Чи назазвди нормалізувалася робота сайту Держкомнацрелігій? Чому він раніше залишався зовсім недоступним або повільно завантажувався?

Сайт працює, хоч, може, не ідеально - ми якраз сьогодні це обговорювали з колегами (під час підготовки інтерв'ю ми звернули увагу на те, що у розділі "керівництво" на сайті нема офіційної біографії голови Держкомнацрелігій; тепер вона вже розміщена - прим. ред.). Я знаю, що й сайти інших державних структур деякий час мали проблеми із завантаженням, потрібен деякий час для вирішення технічних проблем.

"Де я молюсь, коли я молюсь і за що я, власне, молюсь - це мої особисті відносини з Всевишнім"

— Ще одне питання біографічного характеру, трохи заковиристе. Наскільки я розумію, Ви є віруючою людиною й закінчили Одеську богословську семінарію евангелієвських християн-баптистів, а також були кандидатом в депутати Київської міської ради від Християнсько-Демократичного Союзу під № 18, а першим номером в списку був Володимир Стретович. На Вашу думку, коли якраз во виражений християнський політик очолює уповноважений державний орган з питань релігій, чи не виникнуть у представників інших віросповідань та й різних течій християнства, деякі з яких вважають баптизм так званим сектантством, побоювання щодо "баптистського лоббі" і чи не порушує Ваше призначення конституційного принципу відділення церкви та релігійних організацій від держави?

Абсолютно не порушує, тому що релігійні переконання будь-якого державного діяча, політика, чиновника і просто громадянина України є його особистою справою. Інше питання, коли релігійні переконання визначають його діяльність як державного діяча - це, безумовно, порушує не тільки Конституцію, але й закон про державну службу. А у що вірить людина і який храм відвідує після свого робочого дня - це її особисте право.

Стосовно того, як сприйнялося моє призначення... Щодо питань релігійного середовища я працюю не перший день і не перший рік, тож, наскільки я знаю, багатьма це призначення підтримується незалежно від конфесійної належності - до християнської спільноти, до мусульманської або іудейської.

Що стосується тих, які за усім бачать або хочуть бачити чиїсь "підступи", чи то сектантів, чи то християн, чи то я не знаю кого - знов-таки, кожен має права оцінювати, виходячи з власного розуміння та досвідченості.

— Все-ж таки, чому у Вашій офіційній біографії зазначено Одеську богословську семінарію, але не вказується назва віросповідання?

Мабуть, з огляду на те, що для когось це може бути певним подразником. Є люди різні. Дехто судить про людину не за її конкретними справами, а за тим чи іншим ярликком.

— Як Ви особисто прийшли до віри, в якому віці, під впливом яких обставин? Чому саме баптизм?

Так само, як мільйони радянських громадян, я виховувався у радянській школі з усіма відповідними акцентами виховання, був членом піонерської і комсомольської організації. До віри я прийшов вже в зрілому віці, після служби в армії, і був певний духовний шлях до цього.

Кожна людина проходить свій шлях дорослішання і осмислення подій, які відбуваються в її особистому житті, в житті оточуючих людей, що певним чином формують її погляди. Це щось особисте, і не тільки зусиллями самої людини, але й за допомогою промислу Божого відбувається духовне формування.

— Бачу Біблію на Вашому столі. Священна книга допомагає в роботі? Безумовно. Вона не просто лежить на столі, вона допомагає через її читання і реалізацію в практичному житті.

— На робочому місці читаєте Біблію? Я приходжу на роботу досить рано, до офіційного початку свого робочого дня.

— І, можливо, молитесь...

Як громадянин України, я маю на це право. Але де я молюсь, коли я молюсь і за що я, власне, молюсь - це мої особисті відносини з Всевишнім.

— Останнє питання: що б Ви побажали читачам нашої газети? Єдине прохання: бути вживаними, бути толерантними, поважати свої релігійні переконання, поважати релігійні переконання інших, поважати свою національну ідентифікацію і так само поважати національну ідентифікацію сусідів та інших співгромадян, з якими доля дала нам жити. І тоді у нас в країні буде мир і злагода, тоді ми матимемо перспективи досягнути того, чого ми прагнемо.

Спілкувався Юрій ШЕЛЯЖЕНКО

Бунт не состоялся

Когда тусовка поредела и я тоже направилась к выходу, Светлана Вольнова остановила меня. Пятна на лице и на руках она уже успела смыть. Оставив под гримом только глаза.

— Я совсем не так должна была ответить на ваш вопрос.

Вопрос спровоцировала её же фраза: о ней много сплетничают, вот, даже, что ей пятьдесят лет - а это неправда. Как тут не спросить: а что она собирается делать, когда ей действительно будет пятьдесят, семьдесят?

Открывая пресс-конференцию, она предложила задавать ей самые неприятные вопросы. А ответы обещала предельно искренние. Такими они и были - но с позиций наступательной обороны. Вот и тут, ни на миг не задумываясь, отчеканила:

— Буду стараться оставаться такой же молодой, спортивной!

— И только? - не выдержала я. И, не получив продолжения, вернулась к своему бокалу.

И сейчас она, искренне или нет, изливает тоску по серьёзному проекту: надо после себя оставить не^{что}. Как долго готовилась она ради минутного выступления у Шустера. Как хочется ей работать с серьёзными правдивыми журналистами в программе типа "Взгляда". Такие есть; но на серьёзный разговор явилось бы человек десять. Остальным нужна картинка. В ней привыкли видеть картинку. Она ведь пришла на телевидение из модельного бизнеса. Хотя шоу на самом деле было презентацией её дневников - всё равно этим журналистам нужна картинка.

Я напомнила слова Питера Гринуэя, недавно посетившего Киев и всех (в том числе и меня с ней) восхитившего: кино должно быть картинкой. Между серьёзностью программы и эффектной внешностью ведущей противоречия нет. Или... есть?

А Светлана напомнила (хотя я об этом и не забывала), как её пригласили выделить пять позитивов и пять негативов недели в рубрике "Рейтинг от...". в достаточно серьёзном журнале "Профиль", где я тогда сотрудничала - а это определённый сертификат уважения. И что Дима Быков, автор той концепции журнала (потом журнал, увы, перекупили и сделали куда менее интересным) ей очень нравится. По поводу Быкова наши мнения тоже совпали. В заключение я пригласила её выступить в нашей газете. Что, в самом деле, от культуры наших дней останется? Голые попки и сиськи? Гламурные наряды? Рекламные ролики? Мат в Интернете? Шароварное "казачество"?

Явище мистецьке і громадське

(початок на звороті)

Намагаючись вмовити більшовиків помилувати її брата й батька, Софія йде служити господарям «нового ладу» й навіть зважується заплатити за порятунок рідних своєю честю, своїм тілом. Та брата це однаково не рятує, а батько, повернувшись додому, прокидає Софію. Коли ж вільні козаки, зібравшись на силі, знову викидають більшовиків із села, рідня влаштує над Софією суд, та вирок проголошує собі вона сама, застрелившись з револьвера (поява зброї в її руках драматургічно обґрунтована вкрай умовно: Винниченко тут штучно підганяє обставини дії під задалегідь запланований кінецьку).

У постановці Катерини Чепури фінальним акордом вистави, після сцени самогубства героїні, стає спів Гімну України всіма учасниками вистави (до яких приєднуються й глядачі). І ось тут (як, утім, і в деяких інших епізодах) стає явним своєрідний конфлікт режисера з драматургічним матеріалом - конфлікт, який далеко не завжди вдається подолати; та важко сказати, чи й можливо це взагалі. П'єса «Між двох сил» містить немов би два протилежних складники, і якщо один з них цілкомитивно лягає в ідею та устремління режисера й акторів і вибухає потужним резонансом громадського й мистецького явища, то другий суперечить їм і залишає почуття певної, сказати б, досади. Перший складник - це майстерне зображення реалій більшовицьких знущань з України й українців, психологічна достовірність багатьох портретів (як катів, так і жертв). Саме ці реалістичні й моторошні картини запалюють у грудях вогонь обурення, спричиняють оті громадські міркування й дискусії після вистави, про які я згадав на початку. «Чому й нині, в незалежній Україні, діяльність нащадків кривавих лєнініців досі не заборонена?» «Чому й досі українська мова в стініці України сприймається багатьма як чуждерська забавганка?» «Що робити, щоб врешті розпрямити пружину, якою століття було стиснуто українську мову, культуру, саму душу?» Ці та інші запитання криком рвуться з грудей, коли в них б'є резонанс майстерності драматурга й полум'яної, а водночас - і в цьому, поза сумнівом, велика заслуга режисера - адекватної, без «перегинання палиці», акторської гри (ну, майже без «перегинання») - для досконалості, як то кажуть, немає меж...)

Та поряд із цим у п'єсі наявний і другий складник, який, на жаль, дещо знижує вартість і драматургічного матеріялу, і, як наслідок, створеної на його основі вистави. Винниченко, як відомо, так і не розв'язав для себе дилеми: Україна чи соціалістична революція, і, безуспішно намагаючись поєднати те й друге, залишився неприємним обома сторонами протистояння. Проблема цієї роздвоєності й стоїть у центрі п'єси «Між двох сил», а в трагедії головної героїні легко вгадується душевній терзання самого автора. Відповідно, патос боротьби за незалежну Україну значною мірою зводиться до чергового плачу з тих, якими перенасичена українська література, та й багато фольклорних творів: які ми добрі й розумні, і як нас несправедливо пліондрують і нищать. Причому, авторське «ми» тут недвозначно «прилінковане» саме до головної героїні, яка зображена шляхетнішою не лише від огидних більшовиків, але й від занадто прямолінійних і, як виглядає, досить обмежених вільних козаків, представлених її батьком та двома братами (третій тікає з комуністами, вітпуючи собою ще один образ із тих, кого головна героїня - а з нею й автор - «вище й шляхетніше»).

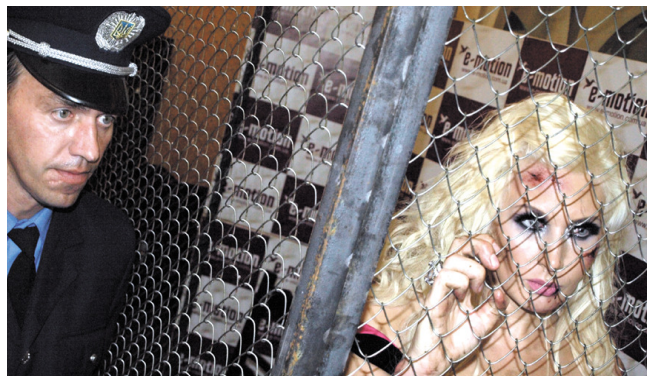
Сьогоднішня Україна, немов би недостатньо було попереднього досвіду, ще раз унаочилла банкрутство спроб поєднання соціалізму з українськістю на прикладі О. Мороза та його партії. Та з пісні слова не викинеш - Винниченко (при зображенні трагедії усієї України) на чільне місце у своїй п'єсі ставить все ж-таки саме драму українців, виданих соціалістичним ідеям. Сьогодні така проблематика виглядає, ясна річ, і дещо дрібною, і не надто актуальною. Тому зрозуміло, що постановниця намагається змістити акценти - але «копір матеріялу» дається взнаки. От, наприклад, в оформленні вистави використані прапори основних політичних партій України: у вустях режисера це, вочевидь, відчайдушний крик про нашу - укорте вже - роз'єднаність перед лицем загроз, які треба долати разом. Але закрадається думка, що сам автор, якби був присутній при постановці, на центральному місці розташував би саме прапор соціалістичної партії.

Гімн у фіналі вистави, про який вже було згадано - ще одна спроба вийти за рамки, задані драматургом. Режисер немов би хоче сказати в епілозі: «А попри все те, що ви побачили, ми є і будемо - це не вмерли...» Але автор, занурений у трагедію тих, хто не зміг знайти компромісу між Україною і соціалізмом, усіма попередніми сценами опирається такому трактуванню: все, мовляв, пропало, яке там «ще не вмерла...» Тож спів Гімну звучить дещо штучно - це висота, яка потребує від попередніх сцен «трампліну», щоб злетіти на неї; драматург же замість трампліну пропонує пірвув відчаю.

Іще одна ниточка, якою режисер намагається зв'язати непоєднані складники п'єси - це українське діва (у виконанні школярки Леди Свистович), що на початку читає уривок з «Великого любу» Шевченка, між діями проходить перед глядачами з лязькою козака у вишавці, а у фіналі тримає український прапор під час співу Гімну. Приєм доречний для розкриття режисерського задуму й зворушливий - але й він залишається немов би відірваним від власне драматургічного матеріялу.

Та все ж-таки хочу повернутися до вже висловленої оцінки побаченого як нерпересічного явища й іще раз підтвердити це своє враження. І якщо на суперечностях і недоліках вистави «Між двох сил» я зупинився, можливо, детальніше, ніж на перевагах, то це - лише ознака довіри й віри у величезний творчий і громадський потенціал, який стоїть за цією роботою. Навіть і в тому вигляді, який є, вистава гідна показу на великих театральних сценах, а ще краще - у сільських клубах, районних будинках культури, на підприємствах - тобто там, де є брак духовної поживи й брак інформації, яка, коли буде донесена до глядача, зробить їх не просто населенням, а громадянами України. Що ж до майбутньої стезки вдосконалення - можна лише побажати Катерині Чепурі та її акторам-однодумцям: по-перше, не розпорочитися по закінченні вишу, триматися разом і далі, бодай кістяком свого творчого колективу, а по-друге, знаходити для своїх театральних робіт іще гостріший, іще боювотийший матеріял - на славу України.

Кирило БУЛКІН

Сама я не могла удержатися, чтобы не рассматривать её, как картинку. Замысловатое платье, до пола, но приоткрывающее от основания длинные стройные ноги и скрывающее высоту каблук; разрез узкий, но привлекающий внимание к маленькой груди и тончайшей талии; белесые локоны...

Сайт разочаровал. Глянец смотрелся таблоидом, от которого Светлане, по её словам, так хотелось уйти. Возможно, ошибочна концепция именно дневников: всё та же демонстрация себя. Только не в самом выгодном ракурсе. Даже если эссе посвящалось другому человеку - например, магу. Вот я какая: интересуюсь магами. И первый же комментарий - злая гадость. Впрочем, дав каждому право изгладяться, безнадежно с этим бороться. Гадят на всех сайтах.

Что посоветовать Светлане?

Ничего странного в том, что её тексты, при всех благих намерениях, не столь впечатляют, как внешность. Дар глаголом жець сердца людей проявился бы гораздо раньше возраста, до которого Пушкин не дожил. Следовательно, надо делать то, что уже удаётся. Продолжать использовать выигрышную внешность в качестве творческого инструмента, работать на подиуме и на ТВ. На самом деле её ответ мне полностью соответствовал этой цели.

Людмила ПЕКАРЬ

От редакции: спасибо за интересный, вкусный вечер рыбному ресторану средиземноморской кухни PORTO и интернет-глянцу E-motion.com.ua

Звернення до влади:

НІ - обмеженню свободи слова в новій Конституції!

Ми, представники громадських організацій України та ЗМІ, звертаємося до народних депутатів України, голови Верховної Ради та його заступників, прем'єр-міністра України, лідерів парламентських фракцій з вимогою звернути увагу на низку недемократичних положень, які вміщує проект Закону про зміни до Конституції України, опублікований на сайті газети «Дзеркало тижня».

Хоча це і неофіційний документ, але він вже став предметом широкого обговорення у суспільстві, з нього громадяни роблять висновки щодо намірів його авторів. Нас відверто непокоїть Стаття 20, в якій сказано: **Доповнити Конституцію нормою 34.1 такого змісту: «Держава зобов'язана забезпечити діяльність суспільного телебачення та радіомовлення та гарантує свободу діяльності засобам масової інформації. Монополізація ЗМІ органами державної влади, об'єднаннями громадян, окремими особами, використання ЗМІ для дезінформації суспільства та в антиконституційних цілях не допускається та карється згідно з законом. ЗМІ, які поширюють таку інформацію, за рішення суду позбавляються ліцензії (дозволу, свідоцтва) без права поновлення».**

Ми вже давно виступаємо за створення в країні системи незалежного від держави суспільного мовлення. Але автори цього документу досить чинічно поруч із прогресивним поканненням про суспільне мовлення вмістили іншу - про покарання ЗМІ.

Ця норма суперечить як демократичній практиці, так і здоровому глузду. Адже, хто і як визначатиме, чи використовуються ЗМІ «для дезінформації суспільства та в антиконституційних цілях»? Особливо в умовах вітчизняної корумпованої судової системи? Позбавлення ліцензії «без права поновлення» також не є демократичною нормою.

Ми вважаємо, що у разі запровадження цих норм в Конституцію свобода слова в Україні опиниться під серйозною загрозою і що Україна суттєво відкотиться назад у сфері забезпечення основних прав і свобод людини.

Ми звертаємо вашу особливу увагу на ці норми, пропонуючи авторам законопроекту вилучити їх із тексту, а народним депутатам - не допустити їх ухвалення у Верховній Раді України під час розгляду цього законопроекту та голосування за нього.

Ми переконані, що ви не допустите обмеження прав народу та повернення країни до практики суцільної цензури та диктату влади.

Ініціатори звернення: Сергій Воробей (Дніпропетровськ), Олена Скидан (генеральний директор телеканалу «Максі»), Інститут масової інформації, «Телекритика», Бюро журналістських розслідувань «Свідомо», Академія української преси, Інститут медіа права.

Під цим зверненням підписалися: Вікторія Сюмар (Інститут масової інформації), Наталія Лигачова (Громадська організація «Телекритика»), Єгор Соболєв (Бюро журналістських розслідувань «Свідомо»), Тарас Шевченко (Інститут медіа-права), Андрій Куликів (ICTV), Валерій Іванов (Академія української преси), Юлія Гаврилова (журналіст, літгент), Зоя Казанжі (медіатренер), Юрій Ісаєв (медіакоунсультант), Ірина Бекешкіна (науковий керівник фонду «Демократичні ініціативи»), Владислав Синявський (блогер), Алла Бойко (Інститут журналістики КНУ імені Шевченка), Богдан Харахаш (тележурналіст), Денис Жарких (виконавач обов'язків головного редактора газети «Хрещатик»), Володимир Качман (заслужений журналіст України), Ольга Акінішина (журналіст), Катерина Акінішина (журналіст), Андрій Лаш (журналіст, ТОНІС), Марія Кириленко (публіцист), Світлана Сененко (журналіст), Роман Сухан (журналіст, 5 канал), Тетяна Селезньова (журналіст), Юрій Шеляженко (редактор газети «Гравдошукач»), Юрій Фінклер (Галицький інститут ім. В. Чорновола НАУКМА), Осман Пашаєв (журналіст, СТБ), Христина Стебельська (головний редактор Національної телекомпанії України), Ольга Куліш (голова правління обласної громадської організації «Волинський прес-клуб»), Володимир Ар'єв (народний депутат України), «Наша Україна - Народна Самооборона»), Микола Равчевський, Дарія Динько (журналіст), Дмитро Мороз (радіожурналіст), Олег Корнієнко (журналіст), Юрій Пархомчук (голова Вінницького ГО «Край», керівник медіа-проектів ТРК «Перехрестя»), Ольга Бондаренко (журналістка, 5 канал), Ігор Чайка (студія медіа-проектів «Вартові демократії»).

Правдошукач

The Truth Seeker

Правдоискатель

Всеукраїнська газета «Правдошукач». Засновник, редактор, видавець: Шеляженко Ю.В. (ФО-П, ід. № 2961810532).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 14488-3459 Р, видане Міністерством Юстиції України 10.10.2008. Тираж 1000 примірників. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса редакції, видавця, друкарні: пошт. індекс 01042, м. Київ, вул. Тверській тупик, буд. 9, кв. 82.

Тел. +38 (097) 3179326, факс +38 (044) 5290435.

Електронна пошта: say@truth.in.ua